

Verslag **Bijeenkomst Duurzame accommodaties fase 2**

Datum: 22-10-2015
Tijd: 19.30 – 21.00 uur
Plaats: Gemeenschapshuis Het Trefpunt Munstergeleen
Aanwezig:
Namens de gemeente: Corry de Koster (projectmanager)
Eugene Lebon (stadsdeelmanager)
Frans Drissen (projectmedewerker)

Vertegenwoordigde organisaties: Stg. 't Trefpunt
GV Swentibold
VV De Haverbüle
Fanfare Juliana Munstergeleen
Basisschool Munstergeleen
Zonnebloem, afd. Munstergeleen
Wijkplatform

1. Introductie

Eugene Lebon heet iedereen namens de gemeente Sittard-Geleen van harte welkom op deze bijeenkomst en stelt de vertegenwoordigers namens de gemeente voor. Het doel van deze avond is om samen, aan de hand van de samenvatting van de analyse van de uw buurt, na te denken en te praten over de toekomst maatschappelijke accommodaties binnen de gemeente. Dat gebeurt de komende periode in alle twaalf clusters van buurten/wijken/kernen. Vervolgens geeft hij het woord aan Corry de Koster voor een presentatie over de inhoud en stand van zaken van de bestuursopdracht Duurzame accommodaties.

Er wordt een verslag opgesteld dat zal worden verspreid onder de aanwezigen.

2. Presentatie

Aanleiding

In de eerdere bijeenkomsten is een filmpje getoond, dat duidelijk aangeeft wat de aanleiding is voor de bestuursopdracht. De bevolkingssamenstelling wijzigt. Er komen steeds meer ouderen die ouder worden en steeds minder jongeren. Maar ook andere ontwikkelingen zijn van invloed, zoals toenemende mobiliteit, digitalisering van de samenleving en individualisering. Dat is van invloed op het gebruik van accommodaties en leidt nu al tot leegstand.

De gemeente wil deze ontwikkelingen niet op zijn beloop laten en daarom samen met het maatschappelijk veld een toekomstvisie voor het geheel aan maatschappelijke accommodaties samenstellen.

Invalshoeken

Invalshoeken daarbij zijn: Accommodaties moeten

- geschikt zijn voor de activiteiten die er in plaatsvinden nu en in de toekomst;
- niet te groot of te klein zijn, te weinig of teveel;
- op een redelijke afstand liggen voor het soort voorziening, waar het om gaat;
- betaalbaar zijn voor gebruiker en verhuurder.

Uitgangspunt is verder dat er bestaande accommodaties gebruikt worden om te voorkomen dat er leegstand en verloedering ontstaat.

Minder overheid, meer burger

Het maken van de toekomstvisie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In de verschillende stappen van het plan van aanpak is dan ook steeds een interactief traject ingebouwd voor overleg met het maatschappelijke veld.

In het voorjaar zijn er twaalf bijeenkomsten geweest waarbij de uitgangspunten voor de toekomstvisie ter discussie stonden. Op basis daarvan heeft de gemeenteraad op 8 juli 2015 het Beleidskader Duurzame accommodatie vastgesteld. In het traject dat nu plaatsvindt, wordt getoetst of de analyse die de gemeente van elk cluster gemaakt heeft juist is en wat toepassing van het beleidskader betekent.

Dat moet leiden tot een toekomstvisie die in december in de gemeenteraad wordt behandeld en die richting geeft, dus nog geen keuzes maakt op accommodatieniveau, maar wel aangeeft welke kant het opgaat. Wat zien we? Zitten we inderdaad te ruim in ons jasje voor wat betreft aantal accommodaties en/of bezettingsgraad? Waar is er te veel of te weinig van? Valt al iets zeggen over accommodaties zelf? Liggen er zaken vast?

In die toekomstvisie zullen deelopdrachten geformuleerd worden. Die deelopdrachten worden dan in 2016 samen met aanbieders en gebruikers van accommodaties in de verschillende clusters uitgewerkt tot een uitvoeringsplan.

Spreidingsmatrix

Vervolgens wordt de spreidingsmatrix uit het Beleidskader toegelicht. Er zijn voorzieningen waarvan het voldoende is dat ze op stadsdeelniveau of gemeentelijk niveau beschikbaar zijn (zoals grote sporthallen of de schouwburg). Maar er zijn ook voorzieningen waarvan in het Beleidskader is vastgelegd dat ze op clusterniveau of zelfs buurtniveau beschikbaar moeten zijn. De grote lijn is dat alleen ontmoetingsruimten nu en in de toekomst op buurtniveau (minder dan 6 minuten lopen) beschikbaar moeten zijn. Dat hoeft niet per se in een gemeenschapshuis te zijn, maar kan ook een andere gebouw zijn dat geschikt is als ontmoetingsruimte of ruimte voor bijv. ouderengymnastiek. Voor de overige functies (zoals basisscholen en gemeenschapshuizen) geldt een geleidelijk opschaling naar clusterniveau (minder dan 12 minuten lopen).

Selectiecriteria

Stel dat in een buurt verschillende ontmoetingsmogelijkheden zijn, die slecht bezet zijn en waarvan de exploitatie niet rond is, dan ligt het in de lijn te verminderen. Volgens het door de gemeenteraad vastgestelde Beleidskader wordt er dan eerst gekeken naar de geschiktheid van de gebouwen op de volgende aspecten:

- Functionele kwaliteit (Is de accommodatie geschikt of geschikt te maken voor de activiteiten, die er in moeten plaatsvinden?).
- Belevingswaarde en omgevingskwaliteit (Bijv. Is het gebouw toegankelijk, laagdrempelig. Kun je er parkeren? Is omgeving veilig?)
- Duurzame exploitatie (Is de exploitatie voor gebruikers en verhuurder in balans, liefst zonder subsidie? En als er subsidie nodig is dan alleen als de maatschappelijke invulling aan de maat is. Zijn de verenigingen toekomstbestendig (aantal leden, bestuur)?
- Technische kwaliteit (Wordt voldaan aan de wet, aan milieueisen, etc.)
- Afstemming (Is er draagvlak bij aanbieders en gebruikers? Zijn er goede afspraken over beheer van multifunctionele accommodaties?)
- Toekomstperspectief bij voornemen tot afstoten (Zijn er lopende huurcontracten. Is het pand wel of niet gemeentelijk? Is er een andere bestemming voor het gebouw?)

Ook kan er reden zijn voor maatwerk. Bijv. vanwege ligging versus leefbaarheid of dreigende verloederende monumentale panden (vb. Gemmakerk). Ook kan het zijn dat een accommodatie die niet past in spreidingsmatrix, uitstekend wordt benut en daarom sowieso bestaansrecht heeft.

Getrapte besluitvorming

Na analyse op basis van de selectiecriteria, kan het zijn dat er meerdere accommodaties of geschikt te maken zijn. Hoe dan wordt dan de keuze bepaald? In het Beleidskader is daar voor een getrapte vorm van besluitvorming vastgesteld:

1. De spreidingsmatrix is leidend;

2. Vervolgens wordt bekeken welke bestaande accommodaties geschikt of geschikt te maken zijn;
 3. Daarna wordt er een financiële doorrekening gemaakt waaruit het economisch meest voordelige scenario wordt gekozen. Leegstaand vastgoed wordt afgestoten of gesloopt;
 4. Afwijking vindt alleen plaats alleen op basis van
 - a. externe financiering van investering of exploitatie en/of
 - b. aantoonbaar draagvlak en gebruik van minimaal 60% en/of
 - c. noodzaak tot instandhouding van beeldbepalende panden en monumenten.
 5. Er geldt een overgangstermijn en overgangsregeling van 5 jaar na besluitvorming om de ideale situatie te bereiken.
- De Gemmakerk is een voorbeeld van criterium 4.a. en 4.c.

3. CLUSTERANALYSE

De analyse is van tevoren toegezonden en ook voor ieder uitgeprint. Deze wordt in twee delen toegelicht en ter controle doorgenomen. De bewoners en organisaties zijn immers bij uitstek degenen die hun buurt kennen en weten wat er aan activiteiten en accommodaties zijn.

Toelichting t.a.v. het algemene gedeelte a t/m f :

- De algemene karakteristiek is overgenomen uit het stadsdeelprogramma;
- Over het algemeen geldt dat de herkomst van leden en bezoekers voor circa 50% uit de eigen buurt of aangrenzende buurten afkomstig is, behalve bijv. in Centrum Sittard dat een regionale functie heeft;
- De cijfers over bevolkingsontwikkelingen in het cluster zijn afkomstig van het ETIL. Ontwikkelingen zoals nieuwbouw in een buurt zijn hier niet in meegenomen.
- In de vorige gesprekken werd onderschreven dat er nu al actie moet worden ondernomen.
- Bij de demografische ontwikkelingen valt op dat de toenameverwachting 65+ niet zo groot is. Dit komt doordat in Munstergeleen de vergrijzing al toegeslagen heeft, waardoor de verwachte toename in de toekomst lager is dan in de rest van de gemeente.

De analyse onder a t/m f wordt herkend. De volgende aanvullingen worden doorgegeven:

- Opgemerkt wordt om clusterspecifiek niet alleen aan krimp te denken, maar ook aan groei. Als er meer voorzieningen voor ouderen nodig zijn, dan is dat groei.
- De basisschool hanteert als peildatum 1 oktober, maar de gemeente 1 januari. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan.
- Het burgeronderzoek wordt één keer in de twee jaar gehouden onder 4000 willekeurige inwoners. De uitkomsten kunnen daarom verschillen met de uitkomsten van de tevredenheidsenquête (onder direct betrokkenen) van de basisschool.
- Van ouderen is bekend dat ze graag en veel wandelen. De gemeente kan hierop inspelen door wandelroutes aan te leggen.
- Wordt deze hele exercitie niet gedaan als voorloper op een forse bezuinigingsronde door de gemeente? Geantwoord wordt dat dat niet de opdracht is, sterker nog: Het indikken resulteert waarschijnlijk in eerste instantie in hogere kosten (door het aanpassen van accommodaties tot geschikt multifunctioneel gebouw). De verwachting is dat de kosten voor de baten zullen gaan.
- Harmonie en fanfares zijn niet in elke buurt aanwezig en indien dat wel het geval is, werken ze al vaak samen. Voor carnavalsverenigingen is dat het buurtniveau, maar de jongeren trekken steeds meer naar het stedelijk carnaval. In zijn algemeenheid wordt opschaling verwacht naar clusterniveau. Maar bij Fanfare Juliana is er juist sprake van groei.

Ook de specificatie van huidige accommodaties en gebruikers wordt kort toegelicht.

- Het overzicht is samengesteld aan de hand van verschillende gemeentelijke administraties en een inventarisatie onder 1100 organisaties, waarvan er 700 gereageerd hebben;

- De aangegeven bezetting is geflatteerd. Als één organisatie één ruimte in een multifunctionele accommodatie op en vast tijdstip minimaal eenmaal per twee weken gebruikt, kleurt het vakje rood. Zie bijv. scholen voor primair onderwijs, waarvan het bezettingsoverzicht op de woensdag en in de avonden groengekleurd is.
- Voor een aantal met name genoemde panden geldt het gemeentelijke accommodatie beleid. Exploitanten of gebruikers krijgen een gemeentelijke subsidie in de huisvestingskosten (bijvoorbeeld in de vorm van een korting op of bijdrage in de huur of vergoeding van het eigenaarsonderhoud). Het accommodatiebeleid is te vinden op de website, onder het kopje Subsidiebeleid. Het accommodatiebeleid is ontstaan na de herindeling. Er bleken veel verschillen te zijn, die door het accommodatiebeleid zoveel mogelijk zijn rechtgetrokken.

De gecorrigeerde versie van de analyse wordt een bijlage bij de raadsnota en is voor iedereen ter inzage. Er is nog een week de tijd om aanvullingen en correcties door te geven via www.accommodaties@sittard-geleen.nl.

De inventarisatie is echter nog niet compleet. Voor de start van het uitvoeringsplan worden de gegevens aangevuld.

Ook de inventarisatie wordt herkend op enkele aanvullingen na. De volgende correcties worden doorgegeven:

- De BSO zit bij de basisschool.
- Aanvullingen:
 - De kinderbibliotheek (boeken voor peuters t/m 12-jarigen) incl. abonnementenregistratie is geïntegreerd in de basisschool. Het betreft een vaste collectie.
 - Steunpunt Q-center voor logopedie is gevestigd in de basisschool.
 - Fanfare Juliana zit op donderdagen na school in de basisschool voor muzieklessen aan kinderen (om kinderen warm te maken voor de fanfare).
 - Het kerkkoor repeteert in de wintermaanden in de basisschool.
 - Kinderyoga vindt in de basisschool plaats.
 - Science en techniek vindt in de basisschool plaats.
 - Er wordt incidenteel thema-avonden in de basisschool georganiseerd.

Er zijn geen vragen naar aanleiding van de presentatie en analyse.

4. Interactief programma

Na de presentatie worden de deelnemers verzocht aan de hand van kleurkaartjes plaats te nemen aan 2 statafels en een vrije discussie te voeren. Op de tafels liggen plattegronden van het cluster met daarop ingetekend buurtcirkels met een doorsnede van 1 km. Van de rand tot het centrum van de cirkel is minder dan 6 minuten lopen. Ook de verschillende accommodaties zijn aangegeven.

Verzocht wordt om de volgende vragen te beantwoorden:

1. Is het aantal en de plaats van de buurtcirkels correct? (Cirkels correct? Plaats en aantal?)
2. Bestemming leegstaande gebouwen?
 - De bibliotheek ligt leeg, maar is vervlochten met het gemeenschapshuis. Er worden momenteel enkele functies vanuit de bibliotheekruimte uitgeoefend (uitleenpunt de Domijnen, wijksteunpunt en gymnastiekvereniging Swentibold illegaal).
 - De peuterspeelzaal ligt leeg. (tijdelijk gebruik bokscub en wijkbeheer)
3. Andere ideeën/vrije discussie.

Na het interactieve deel worden de bevindingen plenair teruggekoppeld. Iedere groep presenteert zelf de verzamelde inzichten en ideeën aan alle deelnemers.

Resultaten/ voorstellen vanuit de deelnemers:

- Één cirkel in Munstergeleen is voldoende, gezien de ligging van het Trefpunt

- Herschikking van de functies in Trefpunt en de voormalige bibliotheek en/of peuterspeelzaal, zodat gemeenschapshuis geen exploitatieverlies lijdt.
- De vertegenwoordigers van Fanfare Juliana stellen dat de fanfare behoefte heeft aan meer m² en opslagruimte hetgeen in de leegstaande gebouwen te realiseren is. De huidige ruimte is niet meer van deze tijd.
- Voorgesteld wordt te onderzoeken of dagbesteding voor ouderen en maaltijdvoorziening (i.s.m. Daelzicht en Vivantes) in de peuterspeelzaal zou kunnen plaatsvinden. Het pand is geschikt en gebruiksvriendelijk voor ouderen. Momenteel is er geen dagopvang voor ouderen in Munstergeleen, terwijl er zoveel ouderen wonen.
- Er heeft zich een commerciële partij (detailhandel) gemeld voor de bibliotheek. Dit is niet bekend bij de gemeente. De gemeente voorziet een probleem met het bestemmingsplan.
- Gesuggereerd wordt de peuterspeelzaal af te breken en starters- en/of levensbestendige woningen te bouwen. Men heeft het gevoel dat de vergrijzing ook verder toeneemt omdat er niet genoeg betaalbare woningen voor jongeren zijn. De gemeente refereert aan de vastgestelde woonvisie waarin geldt 'een woning eraf, een woning erbij'. Ook wordt gewezen op de ruimere mogelijkheden voor starters om een hypotheek te verkrijgen en het feit dat kopen vaak goedkoper is dan huren.

6. Afronding

Eugene Lebon vraagt nogmaals binnen een week correcties en aanvullingen toe te sturen. Het verslag zal binnen twee weken worden toegezonden. Op 17 december zal de gemeenteraad de toekomstvisie behandelen. Eugene bedankt iedereen nogmaals voor inbreng en betrokkenheid.

Sittard-Geleen	22-10-2015
Cluster/Team	Beleid, Maatschappij